

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۲

جمعه ۱۴۰۱/۰۹/۱۸

آزمون‌های سراسری گاج

گزینه درسی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

پاسخ‌های تشریحی

پایه دهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۵	مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۱	۱۰	۱	۱۰	۱۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی ۱	۱۵	۲۱	۳۵	۱۵ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۳۶	۴۵	۱۰ دقیقه
۵	تاریخ ایران و جهان ۱	۱۰	۴۶	۵۵	۱۰ دقیقه
۶	جغرافیای ایران	۱۰	۵۶	۶۵	۱۰ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۶۶	۷۵	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۷۶	۸۵	۱۰ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
ریاضی و آمار	ندا فرهختی	مریم ولی عابدینی - مینا نظری مینا مقدسی
اقتصاد	سیدامیرحسین میراسکندری	مریم پارسائیان - احمد منصوری
عربی	ابوالفضل شهرزاد	شاهو مرادیان - پریسا فیلو
علوم و فنون ادبی	امیرنجات شجاعی	اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم اسدی
تاریخ	زهرا فروغی	مریم پارسائیان
جغرافیا	ملیحه گرجی	
جامعه‌شناسی	سیروس نبی‌زاده	
منطق	امیرمحمد نصیری	

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزروعی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحی - مرورید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - سپیده‌سادات شریفی - عاطفه دستخوش

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروف‌نگاران: مینا عباسی - مهناز کاظمی - فرزانه رجبی - ربابه الطافی - حدیث فیض‌الهی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نیش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام
۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی
www.gaj.ir

به ازای $a = -1$ ، عبارت گویا به شکل زیر در می‌آید:

$$\frac{x-2}{-x^2-3x-2} \xrightarrow{x=-2} \frac{-2-2}{-(-2)^2-3(-2)-2} = \frac{-4}{-4+6-2} = \frac{-4}{0}$$

تعریف نشده = $\frac{-4}{0}$

۶ ۲ اگر وزن اولیهٔ محلول را x در نظر بگیریم، پس:

$$A \text{ وزن اولیه} = \frac{30}{100}x = 0.3x$$

حال با اضافه کردن 50 گرم مادهٔ A داریم:

$$\frac{\text{وزن جدید } A}{\text{وزن جدید محلول}} = \frac{0.3x + 50}{x + 50} = \frac{40}{100} \Rightarrow 40(x + 50) = 100(0.3x + 50)$$

وزن جدید محلول

$$\Rightarrow 40x + 2000 = 30x + 5000 \Rightarrow 40x - 30x = 5000 - 2000$$

$$\Rightarrow 10x = 3000 \Rightarrow x = 300 \text{ گرم}$$

$$\Rightarrow A \text{ وزن} = 0.3x + 50 = 90 + 50 = 140$$

حال اگر m گرم از آب محلول تبخیر شود، داریم:

$$\frac{\text{وزن } A}{\text{وزن جدید محلول}} = \frac{140}{300 + 50 - m} = \frac{50}{100} = \frac{1}{2} \Rightarrow 350 - m = 280$$

وزن جدید محلول

$$\Rightarrow m = 350 - 280 = 70 \text{ گرم}$$

۷ ۳

$$\left(\frac{1}{y}, a-1\right), \left(\frac{1}{\Delta}, 2-b\right) \in f \xrightarrow{\text{تعریف تابع}} a-1 = 2-b$$

$$\Rightarrow a + b = 3 \quad (1)$$

$$\left(-1, 3\right), \left(-1, 2a-b\right) \in f \xrightarrow{\text{تعریف تابع}} 2a-b = 3 \quad (2)$$

$$(1) + (2) \Rightarrow a + b + 2a - b = 6 \Rightarrow 3a = 6 \Rightarrow a = 2$$

$$\xrightarrow{(1)} b = 1$$

$$\Rightarrow \frac{f(0)}{1+f\left(\frac{1}{y}\right)} = \frac{b}{1+(a-1)} = \frac{b}{a} = \frac{1}{2} = 0.5$$

۸ ۱

$$f(x) = 2x^2 + mx - n \begin{cases} f(0) = 1 \rightarrow 1 = 2(0) + m(0) - n \Rightarrow 1 = -n \\ f(-1) = 2 \rightarrow 2 = 2(-1)^2 + m(-1) - n \Rightarrow 2 = 2 - m - n \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n = -1 \\ m + n = 0 \Rightarrow m = -n \Rightarrow m = -(-1) = 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = 2x^2 + x - (-1) = 2x^2 + x + 1 \xrightarrow{x=1} f(1) = 2(1)^2 + 1 + 1 = 4$$

۹ ۲ ابتدا ضابطهٔ تابع را می‌نویسیم:

$$f(x) = \frac{1}{y}x^2 + 1$$

واحد
بیشتر
مجدور
نصف

$$D_f = \{0, -1, 1, 2\}$$

ریاضیات

۱ ۱ اگر تعداد صفحات ترجمه‌شده توسط سارا را x در نظر بگیریم، داریم:

$$\text{سارا} = \frac{1}{y}x \Rightarrow \text{سارا} = \frac{1}{y}x \Rightarrow \text{سارا} = 2x \quad (1)$$

$$\text{سیمین} = 3 \times \text{سیمین} \Rightarrow \text{سیمین} = \frac{1}{3}x \Rightarrow \text{سیمین} = \frac{1}{3}x$$

$$\xrightarrow{(1)} \text{سیمین} = 3 \times \frac{1}{3}x = x \quad (2)$$

$$\text{سیمین} + \text{سیمین} + \text{سارا} = 48 \xrightarrow{(1), (2)} x + \frac{1}{3}x + \frac{2}{3}x = 48$$

$$\xrightarrow{\times 3} 3x + x + 2x = 144 \Rightarrow 6x = 144 \Rightarrow x = \frac{144}{6} = 24$$

۲ ۳ اگر قیمت خرید کالا را x در نظر بگیریم، داریم:

$$\text{قیمت فروش} = x + \frac{20}{100}x = x + 0.2x = 1.2x$$

وقتی با 60 درصد تخفیف بفروشید، یعنی باید 40 درصد بها را پرداخت کرد:

$$\text{قیمت پس از تخفیف} = \frac{40}{100} \times (1.2x) = (0.4) \times (1.2x)$$

$$\Rightarrow 0.4 \times 1.2x = 96 \Rightarrow 0.48x = 96$$

$$\Rightarrow x = \frac{96}{0.48} = \frac{9600}{48} = 200 \text{ (هزار تومان)}$$

۳ ۲

$$mx^2 - nx + 1 = 0$$

$$(1) \quad \Delta = (-n)^2 - 4(m)(1) = 0 \Rightarrow n^2 = 4m$$

$$(2) \quad \text{مقدار ریشهٔ مضاعف} = -\frac{b}{2a} = \frac{-(-n)}{2m} = \frac{1}{2} \Rightarrow 2m = 2n \Rightarrow m = n$$

$$(1), (2) \Rightarrow n^2 = 4n \Rightarrow n^2 - 4n = 0 \Rightarrow n(n-4) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n = 0 \xrightarrow{(2)} m = 0 \text{ (غ ق ق)} \\ n = 4 \Rightarrow m = 4 \Rightarrow m + n = 8 \end{cases}$$

۴ ۴

$$\text{مساحت ناحیهٔ سایه زده} = \frac{(x+3)(2x+2)}{2} = 24$$

$$\Rightarrow (x+3)(2x+2) = 48 \Rightarrow 2x^2 + 2x + 6x + 6 = 48$$

$$\Rightarrow 2x^2 + 8x - 42 = 0 \xrightarrow{\div 2} x^2 + 4x - 21 = 0$$

$$\Rightarrow (x+7)(x-3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -7 \text{ (غ ق ق)} \\ x = 3 \end{cases}$$

$$\text{مساحت مستطیل} = \text{عرض} \times \text{طول} = (2x+5)(x+3) \xrightarrow{x=3} 11 \times 6 = 66$$

۵ ۴ چون عبارت به ازای $x = -1$ تعریف نشده است، پس $x = -1$

ریشهٔ مخرج است:

$$-x^2 + 3ax - 2a^2 = 0 \xrightarrow{x=-1} -(-1)^2 + 3a(-1) - 2a^2 = 0$$

$$\Rightarrow -1 - 3a - 2a^2 = 0 \Rightarrow 2a^2 + 3a + 1 = 0$$

$$\Delta = 3^2 - 4(2)(1) = 9 - 8 = 1 \Rightarrow a = \frac{-3 \pm \sqrt{1}}{2(2)} = \frac{-3 \pm 1}{4}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = \frac{-3-1}{4} = \frac{-4}{4} = -1 \\ a = \frac{-3+1}{4} = \frac{-2}{4} = \frac{-1}{2} \text{ (غ ق ق)} \end{cases}$$

۱۴ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) قیمت کالاها نباید خیلی زیاد کاهش یابد، چرا که دیگر فروش کالا سودی نخواهد داشت.
- (۲) با اخراج بیشتر نیروها، تولید کالاها کاهش می‌یابد و تأثیر زیادی ندارد، بلکه باید نیروهای اضافی را تعدیل کرد.
- (۳) افزایش قیمت کالاها باعث کاهش مقدار تقاضا می‌شود و فروش کاهش می‌یابد. در نتیجه درآمد هم کاهش خواهد یافت.

۱۵ ۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

- (ج) کسب و کار خیریه نوعی کسب و کار قانونی است؛ پس به مجوزهای قانونی دولت‌ها نیاز دارد.
- (د) مسئولیت نامحدود صاحب کسب و کار شخصی در برابر دعاوی و بدهی‌ها از معایب کسب و کار شخصی است.

- (۱۶ ۱ الف) در نقطه تعادلی، همه کالاهای عرضه‌شده به فروش می‌رسند. بنابراین می‌توان از فرمول زیر درآمد تولیدکننده را حساب کرد:
- قیمت هر کالا \times کالاهای فروخته = درآمد تولیدکننده
 $\Rightarrow 180 \times 2000 = 360,000$

- (ب) حرکت از M به N به علت افزایش قیمت است، زیرا مقدار کالای عرضه‌شده هم افزایش پیدا کرده است و این همان رابطه مستقیم میان قیمت و مقدار عرضه است.

ج عرضه = Supply

- (۱۷ ۳ تلاش برای به دست آوردن کارایی به معنای تلاش برای یافتن موقعیت‌هایی برای پیشرفت است. این‌که فردی با تخصصی متفاوت را به بخش مرتبط ارسال کنیم، نوعی تلاش برای دستیابی به کارایی است.

- (۱۸ ۲ قیمت هر کالا \times تعداد کالای فروخته = درآمد
- $\Rightarrow 14,840 \times 67,500 = 1,001,700,000$
- هزینه هر کالا \times تعداد کالای تولیدشده = هزینه
- $\Rightarrow 18,000 \times 49,000 = 882,000,000$
- هزینه - درآمد = سود / زیان
- $\Rightarrow 1,001,700,000 - 882,000,000 = 119,700,000$

از آن جایی که عدد نهایی مثبت است، سود کرده است.

- (۱۹ ۲ الف) در بازار انحصاری فروش، تعداد فروشندگان خیلی کم است. در نتیجه می‌توانند خودشان قیمت را تعیین کنند؛ بنابراین فروشندگان، قیمت‌گذار و خریداران، قیمت‌پذیر هستند.

- (ب) منابع در دسترس کمیاب هستند و انسان را مجبور به انتخاب و بده - بستان می‌کنند.

- نکته: اگر منابع بی‌نهایت بودند، زیاد بودن نیازهای ما برای بده - بستان اهمیتی نداشت.

۲۰ ۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

- (ج) علم اقتصاد شیوه انتخاب درست را به ما می‌آموزد.
- (ه) بازار صرفاً مکان خاصی به صورت فیزیکی یا خرید حضوری نیست، بلکه می‌تواند مجازی باشد.

علوم و فنون ادبی

- (۲۱ ۲ اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است و آن‌چه باقی‌مانده، دچار تحریف‌هایی شده است. بعضی از قطعات، بازمانده اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند. این قطعات شعری در میان اندرزنامه‌های منشور جای دارند؛ مانند منظومه‌های «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» که هر دو اصل پارتی دارند.

حال با جای‌گذاری تک‌تک اعضای دامنه، برد تابع را می‌یابیم:

$$f(0) = \frac{1}{3}(0)^2 + 1 = 0 + 1 = 1$$

$$f(1) = \frac{1}{3}(1)^2 + 1 = \frac{1}{3} + 1 = \frac{4}{3}$$

$$f(-1) = \frac{1}{3}(-1)^2 + 1 = \frac{1}{3} + 1 = \frac{4}{3}$$

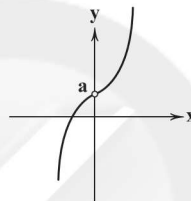
$$f(2) = \frac{1}{3}(2)^2 + 1 = \frac{4}{3} + 1 = 2 + 1 = 3$$

$$\Rightarrow R_f = \{1, \frac{4}{3}, 3\} \Rightarrow \text{عضو صحیح دارد.}$$

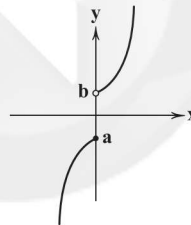
۱۰ ۲

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) این رابطه اصلاً تابع نیست، چون به ازای $x=0$ دو مقدار برای y داریم. (X)
- (۲) برد این تابع برابر با $\mathbb{R} - \{0\}$ است. (V)
- (۳) دامنه این تابع برابر با $\mathbb{R} - \{0\}$ است، اما برد آن شامل صفر است و برابر با $\mathbb{R} - \{a\}$ می‌باشد. (X) ($a \neq 0$)

- (۴) دامنه این تابع برابر با \mathbb{R} است و برد آن برابر با $(a, b]$ است. (X)

اقتصاد

۱۱ ۳ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) قانون اول - قانون دوم و یا سوم (۲) قانون اول و یا سوم - قانون چهارم
- (۳) قانون پنجم - قانون پنجم (۴) قانون چهارم - قانون دوم

۱۲ ۲ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) در حالت عادی، رابطه‌ای مستقیم میان درآمد و خرید کالاهای نرمال وجود دارد.
- (۲) اگر بدانیم کالایی قرار است گران شود (انتظارات)، تقاضای آن کالا بیشتر می‌شود.
- (۳) با افزایش قیمت کالایی، تقاضای کالاهای جانشین آن افزایش و تقاضای کالای مکمل آن کاهش می‌یابد.
- (۴) مد می‌تواند باعث کاهش یا افزایش تقاضای یک کالا شود.

۱۳ ۴ الف) نقاط بالای منحنی تنها با افزایش در منابع حاصل

می‌شوند، زیرا با منابع موجود در دسترس نیستند.

- (ب) با حرکت به سمت B، تولید کالای y افزایش می‌یابد و تولید کالای x کاهش می‌یابد. در نتیجه مقدار کالای x که کاهش یافته، هزینه فرصت حرکت از نقطه A به نقطه B است.

- (ج) منحنی مرز امکانات تولید نشان‌دهنده فاصله (مرز) مقادیر قابل تولید (زیر و روی منحنی) و مقادیر غیرقابل تولید (مقادیر بالای منحنی) با منابع موجود و در دسترس است.

۳۴ ۲ مفهوم گزینه (۲): ضرورت ترک خود
مضمون مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: ناپایداری دنیا و وجود انسان /
حتمی بودن مرگ

۳۵ ۲ مفهوم گزینه (۲): فراوانی عاشقان / همه در پی معشوق‌اند.
مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: وفاداری عاشقانه

زبان عربی (اختصاصی)

■ گزینه صحیح را در ترجمه یا مفهوم یا واژگان یا مکالمه مشخص کن (۴۲ - ۳۶):

۳۶ ۳ ترجمه کلمات مهم: تَقْرَأُ ... نَجْدٌ ... می‌خوانیم ... می‌یابیم؛
فعل‌های مضارع هستند. [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]
تلك: آن [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

فیهما: در آن [رد گزینه (۱)]
جِئَمًا بِالغَةِ: حکمت‌های کاملی؛ «جِئَم» جمع است. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]
تَرْجِمَهَا: آن را ترجمه کن؛ «تَرْجِمَ» فعل امر است. [رد گزینه (۲)]
هذین المعجمین: این دو واژه‌نامه [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]
رجاء: لطفاً [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

۳۷ ۲ ترجمه کلمات مهم: كانت ... تَنعقد ... تُطْفئُ ... برگزار می‌شد
... خاموش می‌کردند؛ ترکیب «کان + فعل مضارع» به صورت «ماضی
استمراری» ترجمه می‌شود. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]
كرة المنضدة: تنیس روی میز [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]
هذه القاعة: این سالن [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]
سنة: شش [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]
أربع: چهار [رد گزینه (۳)]

لاعبان اثنان: دو بازیکن؛ در عربی اعداد «یک» و «دو» پس از معدودشان
می‌آیند. [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]
المصابيح: چراغ‌ها؛ جمع است. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]
المكئيف: کولر [رد گزینه (۱)]

۳۸ ۴ ترجمه کلمات مهم: يوم السبت: روز شنبه [رد گزینه‌های (۱)
و (۳)]

قرب حدیقتهم: نزدیک باغشان [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]
غیمة سودة: ابری سیاه؛ «غیمة» مفرد است. [رد سایر گزینه‌ها]
مَع ریح: همراه با بادهایی؛ «ریح» جمع است. [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]
عصف: وزید [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]
مفروشة: پوشیده [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]

۳۹ ۱ ترجمه کلمات مهم: مياه محیط: آب‌های اقیانوسی / هُنا: این‌جا
ترجمه عبارت: «آن ماهی‌ها متعلق به آب‌های اقیانوسی است که دویست
کیلومتر از این‌جا دور است.»

۴۰ ۴ ترجمه عبارت سؤال: «گفتن «نمی‌دانم» نیمی از دانش است.»
مفهوم: «گفتن «نمی‌دانم» در برابر پرسشی که پاسخش را نمی‌دانیم و اعتراف
به عدم آگاهی در برابر مسئله‌ای که از آن آگاه نیستیم، خود در حقیقت نیمی
از دانش است...» این مفهوم نزدیک به مفهوم گزینه (۴) است.

۴۱ ۲ ترجمه گزینه‌ها:
(۱) تلفن، ابزاری برای انتقال صداها از جایی به جایی دیگر است.
(۲) ساعت کاری، همان انجام کاری با تحرک و سرعت است.
(۳) شهروند، همان کسی است که با ما در یک وطن زندگی می‌کند.
(۴) پیشنه‌دار، همان دادن راه حل و بیان روشی برای پرداختن به کاری است.

۲۲ ۲ آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم
معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد.

۲۳ ۱ آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم
معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد؛ اما کسی که قصیده
تمام و کمال در این موضوع سرود، «کسایی مروزی» بود؛ سپس «ناصرخسرو»
شیوه او را ادامه داد.

۲۴ ۴ از «شاهنامه ابومنصوری»، تنها، چند صفحه از مقدمه‌اش به
دست ما رسیده و سایر بخش‌های کتاب از میان رفته است.

۲۵ ۳ «را» در این گزینه در معنی «حرف اضافه» (معادل «به») به
کار رفته و در سایر گزینه‌ها «نشانه مفعولی» است.

۲۶ ۳ با توجه به معنی و آهنگ خواندن بیت‌ها، در سه بیت «ب، ج
و ه» سخن شاعر در مصراع اول تمام نمی‌شود. دو بیت دیگر، هر کدام
مصراع‌های مستقل دارند.

۲۷ ۲ «قاتل» در این گزینه برای غیرجاندار (غیرذی‌روح) به کار رفته است.

۲۸ ۳ ابیات این گزینه در وزن «مفتعلن مفتعلن فاعلن» سروده شده که
به دلیل تعدد هجاهای کوتاه، ریتم سریع‌تری دارد و موجب انتقال حالت شادمانی
می‌شود. البته شاعر از ابزارهای موسیقایی دیگری نیز استفاده کرده است.

۲۹ ۲ تکرار صامت «ز» [۵ بار]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) صامت «ر» [۱۱ بار] / صامت «ش» [۵ بار] / صامت «م» [۵ بار]
(۳) صامت «س» [۷ بار] / صامت «د» [۶ بار] / صامت «ر» [۵ بار]
(۴) صامت «ر» [۷ بار] / صامت‌های «م»، «ن» [۵ بار]

۳۰ ۳ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): ناپایداری عمر و
نکوهش غفلت

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) نکوهش وسواس در عاقبت‌اندیشی
(۲) توأم بودن خوشی و سختی در دنیا
(۴) دعا برای دوستان ممدوح و نفرین دشمنان وی

۳۱ ۱ مفهوم گزینه (۱): ویرانگری عشق و معشوق

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: بلاکشی عاشق / لزوم تحمل
دشواری‌های راه عشق

۳۲ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): دعوت به
سنجیده‌گویی

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) ارزشمندی خاموشی
(۲) خودحسابی
(۴) گله از قدرناشناسی مردم

۳۳ ۳ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): نکوهش
دل‌بستگی به تعلقات دنیوی که در حقیقت به منزله بازیچه هستند.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) رنج عاشقی
(۲) ظاهر، آیینۀ باطن / سخن معرّف راز درون است.
(۴) رنج عاشقی و گله از بی‌وفایی معشوق

۴۲ ۳ ترجمه عبارت سؤال: «ملت ایران را چگونه یافتی؟»

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) همانا آن‌ها در بالاترین درجه از تلاش برای پیشرفت هستند.
- (۲) ملت ایرانی، ملتی مهمان‌دوست است.
- (۳) ملت ایران، ناتوان‌ترین ملت‌ها در برابر کشورهای ستمگر است.
- (۴) در آن‌ها وحدتی مثال‌زدنی در رویارویی با دشمنان است.

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۴۵ - ۴۳):

۴۳ ۱ «تَتَعَجَّبُونَ» فعل مضارع در باب «تَفَعَّلَ»، «استشهادوا» فعل ماضی در باب «استفعال»، «انتصار» مصدری در باب «افتعال»، و «انتقلوا» فعل ماضی در باب «افتعال» است.

۴۴ ۴ أربع عشرة مقالات ← أربع عشرة مقالة؛ معدود اعداد یازده تا نود و نه به صورت مفرد می‌آید.

۴۵ ۱ «انْتَبَهْتَ» (آگاه باشید)؛ فعل امر از ریشه «نبه» در صیغه «جمع مؤنث مخاطب» است. بنابراین ضمیر مناسب آن، «أنتن» است.
نکته: هُنَّ انْتَبَهْنَ (فعل ماضی از ریشه انْتَبَعَلَ)

تاریخ

۴۶ ۲ مرحله سوم، شناسایی منابع: در این مرحله، پژوهشگر پس از شناسایی منابع و اسناد تحقیق، میزان اعتبار، دقت و صحت آن‌ها را ارزیابی می‌کند. مرحله دوم، تدوین پرسش‌های تحقیق: هر پژوهش علمی نیازمند یک یا چند پرسش است. پرسش‌ها علاوه بر آن‌که هدف پژوهش را مشخص می‌کنند، مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شوند.

۴۷ ۳ بررسی عبارت‌ها:

- الف) پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد ← اوستایی و مصری
ب) هر چهار سال، یک روز به سال می‌افزودند ← مصری
ج) هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند ← خورشیدی - قمری
د) سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد ← اوستایی و مصری

۴۸ ۲ گاه‌شماری «جلالی» یکی از دقیق‌ترین گاه‌شماری‌های جهان است و گاه‌شماری «هجری خورشیدی» که از سال ۱۳۰۴ ش. در ایران رسمیت یافت، براساس آن تنظیم شده است.

۴۹ ۳ باستان‌شناسی به مطالعه دوره‌های تاریخی کمک فراوان کرده است. منابع مکتوب برای شناخت کامل این دوره‌ها، مخصوصاً اوایل آن، کافی نیستند. از سوی دیگر، بیشتر اطلاعات منابع مکتوب، مربوط به رویدادهای سیاسی و نظامی و شرح اقدامات فرمانروایان است.

۵۰ ۱ سنگ، اصلی‌ترین ماده‌ای بود که انسان‌های نخستین از آن برای ساختن ابزار استفاده می‌کردند.

۵۱ ۴ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) قوم اکد، در مرکز بین‌النهرین می‌زیست.
- (۲) اولین شهرها، در ناحیه جنوبی بین‌النهرین به وجود آمدند.
- (۳) حکومت بابل قدیم، قدرت خود را در مرکز این ناحیه گسترش داد.
- (۴) پس از زوال حکومت بابل قدیم، آشوریان که قومی جنگجو در شمال بین‌النهرین بودند، به قدرت رسیدند.

۵۲ ۴ با انتشار خبر مرگ اسکندر، یکی از فرماندهان هندی به نام چندراگوپتا بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت. او با به اطلاع درآوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند سلسله موری را بنیان گذاشت. حکومت موری در دوران فرمانروایی آشوکا به اوج قدرت رسید و قلمرو خود را به سرتاسر هند، به جز قسمت‌های جنوبی آن، گسترش داد. حکومت موری پس از آشوکا ضعیف شد و کم‌کم سلسله دیگری به نام گوپتا بر سر کار آمد و چندین قرن بر هند فرمان راند.

۵۳ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ شی‌هوانگ‌تی به شدت با اندیشه‌های کنفوسیوس مخالفت کرد و دستور داد، آتش را بسوزانند و حکیمان پیرو او را نابود کنند. اما پس از مرگ شی‌هوانگ‌تی و در دوران حکومت هان، اندیشه و آیین کنفوسیوس دوباره رواج یافت و تعلیم داده شد.

۳ یکی از فرمانروایان سلسله چه‌این به نام ژنگ به تفرقه و تجزیه سیاسی چین پایان داد.

۴ ساخت دیوار چین، از اقدامات شی‌هوانگ‌تی، یکی از فرمانروایان سلسله چه‌این بود.

۵۴ ۱ در یونان باستان، مانند بسیاری از کشورهای دیگر، نخست شاهان به صورت موروثی حکومت می‌کردند، اما در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند.

۵۵ ۴ اکتاوایان بر رقیبانش غلبه کرد و تغییراتی در نظام حکومتی جمهوری رم به وجود آورد. در نتیجه این تغییرات، قدرت اجرایی در اختیار یک فرد به عنوان شخص اول مملکت قرار گرفت.

جغرافیا

۵۶ ۲ علوم مختلف شاخه جغرافیای طبیعی ← ژئومورفولوژی - آب‌وهواشناسی - جغرافیای آب‌ها - جغرافیای زیستی - جغرافیای خاک‌ها

۵۷ ۴ سؤال «چطور؟»، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد. برای مثال، عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر تهران در دهه‌های اخیر چیست؟

۵۸ ۲ درآمد‌ها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام، منطقه خلیج فارس را به صورت یکی از کانون‌های ثروتمند جهان درآورده است و این بازار مصرف بزرگ، آن را به کانون توجه صادرکنندگان کالاهای صنعتی و غیرصنعتی تبدیل کرده است.

۵۹ ۱ در سرزمین ما، روستاها و شهرهای بسیاری وجود دارد؛ اما پراکندگی آن‌ها در همه جای کشور یکسان نیست. تعداد این سکونتگاه‌ها در مناطق پایکوهی بیشتر، و جمعیت در آن‌ها متراکم‌تر است.

۶۰ ۴ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ج) پیدایش نهایی ناهمواری‌های ایران به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی (سنوزوئیک) مربوط است.

د) پراکندگی و تراکم نواحی کوهستانی در نیمه غربی کشور بیشتر است.

۶۱ ۲ دو رشته‌کوه ارسباران (قره‌داغ) در شمال و رشته‌کوه مرزی ایران و ترکیه، شمال و غرب منطقه کوهستانی آذربایجان را دربر گرفته است. علاوه بر این کوه‌ها، دو توده کوهستانی مهم دیگر، به نام‌های سهند و سبلان بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی، در این منطقه وجود دارند.

منطقه کوهستانی آذربایجان از جمله مناطق کوهستانی شمال کشور است.

۷۲ ۲ دورکیم از جامعه‌شناسانی می‌باشد که معتقد است همهٔ جوامع مسیر یکسانی را طی می‌کنند و حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند. جوامع مقطع نخست را جوامع مکانیکی و جوامع مقطع دوم را جوامع ارگانیکی می‌نامد. از نظر او، جوامع مکانیکی باید جوامع ارگانیکی را الگوی خود قرار دهند؛ پس به اعتقاد او، **جهان‌های اجتماعی در طول هم می‌باشند.** هر جهان اجتماعی، تغییرات و تفاوت‌های مختلفی را درون خود می‌پذیرد. جمعیت یک جامعه کم یا زیاد می‌شود و یا اقتصاد آن رشد یا افول می‌کند اما جهان اجتماعی هویت خود را حفظ می‌کند.

۷۳ ۱ **تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها** و همچنین تنوع اراده و اختیار انسان‌ها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود. جهان‌های اجتماعی متنوع، فرهنگ‌ها و تمدن‌های در عرض هم هستند که نمی‌توانند مسیر واحدی را طی کنند بلکه مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند.

۷۴ ۴ رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن، برای تسلط بر طبیعت و جامعه را «گسترش عقلانیت ابزاری» می‌گویند. منظور از **جهان متجدد**، غرب بعد از رنسانس یعنی جهان غرب چهارصد سال اخیر است.

ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است و ممکن است جهان موجود از بسط آن جلوگیری کند. با افول علوم یا روش‌های عقلانی و وحیانی (فرا تجربی)، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری که پدیده‌های فراتجربی‌اند، از دست می‌رود و دآوری دربارهٔ این امور به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.

۷۵ ۲ **در جهان اجتماعی دنیوی**، طبیعت صرفاً مادهٔ خامی در اختیار انسان است که می‌تواند به میل خود در آن دخل و تصرف کند. **جهان اساطیری**، فرهنگ اساطیری دارد که به خداوندگاران و قدرت‌های فوق‌طبیعی قائل است و محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است. **جهان معنوی**، فرهنگ معنوی دارد. این فرهنگ، هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند و زندگی این جهان را در سایهٔ حیات برتر، مقدس و متعالی می‌گرداند. بهره‌وری‌های بی‌نظیر کنونی و بحران‌های زیست‌محیطی کنونی در دنیا، محصول همین دیدگاه (دنیوی) است.

منطق

۷۶ ۲ **علم منطق**، به هیچ عنوان با ماده و محتوای علوم سروکار ندارد و تنها به ارزیابی صورت اندیشه می‌پردازد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تبحر در علم منطق تئوری نیست و باید به صورت عملی فرا گرفته شود، اما نمی‌توان تئوری بودن علم منطق را منکر شد؛ زیرا به هر حال برخی قواعد آن، تئوری و نظری هستند.
(۳) همان‌طور که گفته شد، علم منطق با ماده و محتوای علوم کاری ندارد و تعریف مفاهیم نیز از جمله ماده و محتوایی است که منطق به آن نمی‌پردازد.
(۴) منطق همان کارکرد طبیعی ذهن بشر است که به صورت انتسابی در انسان وجود دارد، اما علم منطق، صورت مدون‌شده و طبقه‌بندی شدهٔ آن است که به صورت **اکتسابی** وجود دارد و چیزی جدای از منطق است.

توجه: علم منطق و منطق متفاوت هستند؛ همان‌طور که چشم پزشکی و چشم متفاوت هستند.

۶۲ ۳ **افزایش رسوبات**، سبب گسترش «سیلاب‌دشت‌ها» می‌شود و مجاری رودها را دچار تغییر می‌کند.

۶۳ ۲ **در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چالهٔ جازموریان در کرمان**، منطقهٔ مکران واقع شده است که در آن رشته‌کوه‌های بشاگرد و اطراف آن با ارتفاع نسبتاً کم و فرسوده‌ای وجود دارد. در این کوه‌ها، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است که آن‌ها را «ناهمواری‌های مریخی» (کوه‌های مینیاتوری) می‌نامند.

۶۴ ۴ همهٔ موارد گفته‌شده، صحیح هستند.

۶۵ ۲ **ساختن زمین، مقاومت سنگ، عمق آب و تراکم آبرفت** از مهم‌ترین علل پیدایش جلگه‌ها می‌باشند.

جامعه‌شناسی

۶۶ ۲ **فعالیت انسان با قصد و نیت و هدف خاصی انجام می‌شود؛ یعنی کنش، هدف‌دار است.**

هر جا بر سر درواهی قرار گرفتید و دچار تردید شدید، سپس یکی را انتخاب کردید؛ یعنی کنش، ارادی است. اولین مرحله و اولین ویژگی کنش، آگاهی است زیرا تا آگاهی نباشد، کنشی صورت نمی‌گیرد.

نمادها همگی معنادار هستند و برای درک کنش، باید معنای آن را دریافت.

۶۷ ۳ **هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند**، نه از جنس هدف و مقصود.

ارزش‌های اجتماعی، آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند.

۶۸ ۱ **جهان اجتماعی، با انتقال فرهنگ خود**، به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد. آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است. جهان اجتماعی و نظم آن تکوینی نیست، بلکه اعتباری است.

۶۹ ۲ **سنت‌ها و قوانین الهی** با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم، یکسان عمل نمی‌کند. به مجموعه آگاهی‌های مشترک (و عمومی) که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، فرهنگ می‌گویند.

شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

۷۰ ۴ **تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند**، از این‌رو، هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند، اما همهٔ پدیده‌های اجتماعی، بعد محسوس و عینی ندارند.

به بخش‌هایی که امکان تغییر بیشتری دارند (بیشتر در معرض تغییرند) و نقش حیاتی و اساسی ندارند (یعنی تأثیرات محدودتری دارند)، لایه‌های سطحی جهان اجتماعی گویند.

۷۱ ۳ **تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی است**، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازمی‌گردد.

نهادهای اجتماعی وقتی آشکار می‌شوند که اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم.

۷۷ | ۱ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) استفهام انکاری است و در اصل معنای خبری می‌دهد - تصدیق است.
 (۲) جمله پرسشی است - تصور است.
 (۳) جمله امری است - تصور است.
 (۴) جمله خبری است - تصدیق است.

۷۸ | ۴ اشتباه گرفتن کلماتی با ظاهر یکسان، موجب مغالطه اشتراک

لفظ می‌شود.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) جوی در دو معنا به کار رفته است: ۱- جوی آب ۲- جستن
 (۲) نهاد در دو معنا به کار رفته است: ۱- ذات ۲- قرار دادن
 (۳) گوی در دو معنا به کار رفته است: ۱- توپ ۲- گفتن
 (۴) دانی در هر دو مصرع به یک معنا به کار رفته است و امکان وقوع مغالطه اشتراک لفظ وجود ندارد.

۷۹ | ۳ عدم رعایت علائم سجاوندی در این عبارت، موجب مغالطه

شیوه نگارش کلمات شده است:

- الف) خانه‌های ساخته‌شده، توسط شهرداری خراب شد.
 ب) خانه‌های ساخته‌شده توسط شهرداری، خراب شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) مغالطه توسل به معنای ظاهری
 (۲) مغالطه ابهام در مرجع ضمیر
 (۴) مغالطه توسل به معنای ظاهری

۸۰ | ۳ مفهوم جزئی: مفهومی است که قابلیت فرض بیش از یک

مصادق ندارد.

مفهوم کلی: مفهومی است که قابلیت فرض مصادیق متعدد دارد.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) اسم خاص و جزئی است - لقب و کلی است - صفت ملکی و کلی است.
 (۲) اسم خاص و جزئی است - ماه‌های سال کلی هستند - نام نمازها کلی هستند.
 (۳) اسم خاص و جزئی است - اسم خاص و جزئی است - به معنای این روز و جزئی است.
 (۴) خورشید و ماه کلی هستند - به شمسی یا میلادی بودن آن اشاره نشده و کلی است - صفت‌های عالی کلی هستند.

۸۱ | ۲ دو دایره منطبق، به رابطه تساوی اشاره دارد.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) بین انسان و علی هیچ رابطه‌ای وجود ندارد؛ زیرا علی اسم جزئی است و نسبت‌های چهارگانه، مخصوص کلی‌ها است.
 (۲) تساوی (هر مثلثی شکل سه‌ضلعی است و هر شکل سه‌ضلعی مثلث است).
 (۳) تباین (نسبت میان کل و اجزای سازنده همواره تباین است - هیچ گچی دیوار نیست و هیچ دیواری گچ نیست).
 (۴) عموم و خصوص مطلق (هر انسانی حیوان است، بعضی حیوانات انسان‌اند، بعضی حیوانات انسان نیستند).

۸۲ | ۴ اقسام مختلف یک مفهوم، همواره نسبت تباین دارند. مثلاً

اگر حیوانات را به مهره‌دار و بی‌مهره تقسیم کنیم، نسبت مهره‌دار و بی‌مهره همواره تباین است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) در یک طبقه‌بندی درست، نسبت تساوی و عموم و خصوص منوجه وجود ندارد.
 (۲) برای طبقه‌بندی مفاهیم، نخست باید وجوه اشتراک و افتراق میان مفاهیم را مشخص کرد.

(۳) در یک طبقه‌بندی درست، عام‌ترین مفهوم، همواره در طبقه اول قرار می‌گیرد.

- ۸۳ | ۳ تعریف به نمونه‌های مشابه و نزدیک به مجهول، تعریف از طریق ذکر مصادیق است. در این عبارت، خفاش به یک پرنده نزدیک خود تشبیه شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تعریف ترکیبی است. (تعریف لغوی + تعریف مفهومی)
 (۲) ذکر نمونه و مثال، تعریف از طریق ذکر مصادیق است.
 (۴) معنای لغوی یک مفهوم، تعریف لغوی است.

۸۴ | ۴ در بیشتر موارد، ارائه مجموعه‌ای از چند نوع تعریف، به

معرفی بهتر مفهوم کمک می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) در سه حالت از تعریف ترکیبی استفاده می‌شود:
 الف - شناساندن بهتر مفهوم مورد نظر به مخاطب
 ب - با تعریف از شیوه‌های قبلی، تعریف دقیقی ارائه نشود.
 ج - استفاده از شیوه‌های قبلی تعریف ممکن نباشد.
 (۲) در تعریف ترکیبی حداقل دو شیوه از انواع مختلف تعریف، با یکدیگر ترکیب شده‌اند.
 (۳) تعریف ترکیبی در صورت رعایت شرایط تعریف صحیح، معنای روشنی در ذهن مخاطب ایجاد می‌کند.

۸۵ | ۴ تعریف انسان به حیوان متمدن، جامع و مانع است.

همه انسان‌ها ذاتاً دارای تمدن هستند. (جامع است.)

فقط انسان‌ها تمدن دارند. (مانع است.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) جامع نیست؛ زیرا باکتری‌ها و گیاهان، حواس ندارند.
 (۲) جامع نیست؛ زیرا مذاهب غیرشیعه را دربر نمی‌گیرد.
 (۳) مانع نیست؛ زیرا مانع ورود دیگر ادیان توحیدی نمی‌شود.